

JAARVERSLAG 2023 ENSEMBLE VONK

SAMENSTELLING BESTUUR EN ENSEMBLE

Stichting Ensemble VONK

Bochtakker 33

5056 LG

Berkel-Enschot

KvK: 64209253

RSIN: 8555.66.450

Bestuursleden:

Voorzitter - A.C. Plug

Secretaris - M.J.J. Andriessen

Penningmeester - O. Witte

Team Ensemble VONK:

Nicoline Soeter - componiste/ artistieke leiding

Sterre Konijn - zang

Tom Sanderman - saxofoons/zakelijke leiding

Erwin Muller - klarinetten

Reggy van Bakel - slagwerk/ productie

* Rianne Wilbers was tot maart 2023 zangeres van VONK

KORT PROFIEL

Ensemble VONK heeft een sterk eigen geluid door de originele bezetting van sopraan, saxofoons, klarinetten en slagwerk. Open-minded en grensverleggend bouwt het ensemble sinds de oprichting in 2015 aan een nieuw repertoire. Vier musici en een componiste vormen de vaste basis; blijven elkaar uitdagen in het vinden van een uitgesproken klank. Kern van de artistieke signatuur is het maken en spelen van art songs. In essentie is dat de combinatie van nieuw geschreven poëzie en muziek en toch horen ook vocale lijnen zonder tekstuele betekenis tot ons materiaal. De uitingsvorm is variabel, spelend met het instrumentarium, genre en discipline grenzen. Ook het uitbreiden van de vaste bezetting met enkele gastspelers behoort tot de mogelijkheden. In onze projecten geven we internationaal gerenommeerde componisten, songwriters, dichters en librettisten een eigentijdse stem.

VOORWOORD

2023 is het jaar waarin we niet alleen met veel overtuiging een nieuw album hebben gepresenteerd, maar ook een meeslepende voorstelling met een bijzonder verhaal in productie gebracht hebben. We kijken met heel veel plezier en trots terug op het maakproces van *The Ming Passion*. Het is niet altijd vanzelfsprekend dat je met nieuwe makers en gastspelers in het team direct een klik hebt, zowel artistiek als persoonlijk. Het was een feest om samen te werken met schrijfster Lianne van Aert, zanger Kaspar Kröner, lichtontwerper Floriaan Ganzevoort, regisseur Stijn Dijkema en technicus Dario Giustarini. Professioneel heeft het ons veel nieuwe ervaringen en inzichten opgeleverd.

De volgende editie van ons *Songbook of rare feelings* is in gang gezet. Een internationaal team van makers is betrokken, de verkoop is gestart en er zijn subsidieaanvragen gedaan. We kijken met plezier uit naar de vervolgstappen van zowel *The Ming Passion* als het *Songbook* in 2024.

ACTIVITEITEN 2023

A songbook of rare feelings

In januari kreeg VONK een mooi bericht: de uitnodiging van Podium Klassiek om live in de uitzending te komen spelen. Op 29 januari was VONK met componist Remy Alexander live op televisie te zien, waarbij zijn prachtige compositie *humility* (tekst Nancy Campbell) werd uitgevoerd. *humility* maakt deel uit van het album *A songbook of rare feelings* dat in december 2022 online gepresenteerd werd. In aanloop naar een feestelijke albumpresentatie op 11 februari 2023 in De Nieuwe Vorst, kreeg VONK uitgebreide pers aandacht. Zowel in NRC als in de Volkskrant verschenen recensies. Podium op Zaterdag, NTR Radio 4 en De Ochtend van 4 op NPO Klassiek zonden verschillende songs van het album uit. Aad van Nieuwkerk van radioprogramma VPRO Vrije Geluiden nodigde ons uit voor een interview.

De albumpresentatie was een bijzondere avond. Een concert waarbij iedereen alles gaf, een goed gevulde zaal en we genoten ervan dat ook alle componisten aanwezig waren en ook Lucky Fonz III, die twee teksten geschreven heeft voor het album.

Album cover, artwork Brett Meredith

Zangeres

In het voorjaar van 2023 heeft zangeres Rianne Wilbers aangegeven dat ze een lastige beslissing moest nemen om haar eigen ontwikkeling als maker meer ruimte te kunnen geven. Niet lang daarna heeft ze de groep verlaten. Natuurlijk was dit een beslissing met een impact op de groep, Rianne was zelfs de oprichter van VONK in 2015. We hebben onszelf de vraag gesteld op welke manier en met wie we de samenwerking voort wilden zetten. Deze vraag gaf ook goede energie. We zagen de kansen die deze verandering met zich meebracht en al brainstormend zijn we gezamenlijk op zoek gegaan naar een juiste vorm om ons te kunnen doorontwikkelen.

We vonden al snel een nieuwe samenwerking met zangeres Sterre Konijn. Met haar interesse in muziek, taal en theater heeft Sterre Konijn een veelzijdige concertpraktijk opgebouwd. Ze zingt van hedendaags klassiek tot jazz en van Bulgaarse volksmuziek tot Franse chansons. Haar ongelofelijke vocale wendbaarheid, haar liefde voor taal en haar expressieve, warme timbre passen perfect bij het geluid van VONK. Tijdens de repetities van ons volgende project *The Ming Passion* konden we elkaar beter leren kennen en bleek de match verrassend goed. We zijn ongelofelijk blij dat we nu op vaste basis met haar verder gaan.

The Ming Passion

In maart 2023 legde schrijfster Lisanne van Aert de laatste hand aan het libretto. Het verhaal van Ming had een definitieve vorm gekregen.

The Ming Passion is gebaseerd op een waargebeurd verhaal. In 2006 werd het een ware mediahype: 'Wetenschappers vermoorden oudste levende dier ooit.' Ming, een tweekleppig schelpdier, een Noordkromp, oftewel een *Arctica Islandica*, werd gedood tijdens wetenschappelijk onderzoek. De samenstelling van de jaarringen leverde informatie over klimaatverandering, zoals de stijgende zee temperatuur in de afgelopen eeuwen. De schelp werd in 2006, samen met soortgenoten, opgevist voor de kust van IJsland en ingevroren. Pas in het laboratorium kwamen onderzoekers erachter dat Ming op het moment van overlijden 507 jaar oud was. Het dier kreeg de naam Ming, naar de toen in China heersende dynastie.

The Ming Passion heeft de muzikale vorm, de structuur van een passie gekregen. Er zijn koren, recitatieven en aria's. Wat we met de voorstelling wilden overbrengen was vooral de kwetsbaarheid van een levend wezen dat niet voor zichzelf kan spreken. Ming werd opgeofferd aan onze zucht naar kennis. Hoeveel kennis hebben we nodig en hebben we het recht om daar zo'n oud levend wezen voor op te offeren? In de voorstelling wordt verteld over het leven van Ming, hoe het schelpdier leefde op de bodem van de zee, maar we zien ook het persoonlijke perspectief van een vrouwelijke wetenschapper. Ze is marien biologe geworden uit interesse en liefde voor wat er leeft in de zee, maar heeft nu haar eigen onderzoeksobject vermoord. Dit geeft aanleiding tot een innerlijke tweestrijd.

Foto Juri Hiensch

De eerste muzikale repetities vonden in mei en juni plaats. Ter voorbereiding op het maken van een trailer werd ook een deel opgenomen in Studio Trypoul. De volledige compositie was gereed in september.

Erwin Muller, vaste klarinettist van VONK, vertolkt in deze productie een bijzondere dubbelrol. Nadat hij enkele jaren geleden zijn Master zang heeft afgerond is het de eerste keer dat hij in onze samenwerking ook zijn talent als zanger kan laten horen. Naast sopraan Sterre Konijn is countertenor Kaspar Kröner als gastspeler betrokken.

Floriaan Ganzevoort heeft een lichtdecor gemaakt dat een steeds veranderende omgeving oproept: van een laboratorium tot een magisch fantasiebeeld; van een verstarde, koude plek, tot een intieme binnenwereld; een vloedgolf of een zachte stroming. In september en oktober kwamen ook regisseur Stijn Dijkema en technicus Dario Giustarini bij het team. Stijn Dijkema is verantwoordelijk voor de eindregie. Zowel de montage als twee tryouts vonden tenslotte plaats in De Gelderlandfabriek in Culemborg. De feestelijke première is op 27 maart 2024 bij Schouwburg en Concertzaal Tilburg.

Songbook of rare feelings 2

Het succes van de eerste editie deed ons beseffen dat we het thema van ons songbook mee wilden nemen in de ontwikkeling van het volgende project. Zoals Joep Stapel het in NRC omschreef: "Het idee alleen is al sterk: een songbook van zeldzame gevoelens."

Iedere song is een organisme op zichzelf en samen vormen ze een collectie. Vergelijk het met een museum verzameling, die met iedere editie verder kan groeien. Het is een geweldige bevestiging dat internationaal gerenommeerde schrijvers en componisten, zoals schrijver Robert Macfarlane en componist Oscar Bettison, zich nu al melden om aan een van onze edities bij te willen dragen.

Componiste en artistiek leider Nicoline Soeter heeft voor de tweede editie dichters Liz Berry (UK), Andrés Cerpa (USA/ Puerto Rico), Lianne van Aert (NL) en componisten Christopher Cerrone (USA), Ken Thomson (USA), Aftab Darvishi (IR/NL) en Celia Swart (NL) uitgenodigd, om samen met haar het programma te schrijven.

Eind 2023 hadden we het nieuwe team rond en schreven we de aanvraag voor productie subsidie bij het Fonds Podiumkunsten.

CULTURELE CODES

Fair practice code

Met het produceren van *The Ming Passion* zijn we veel nieuwe samenwerkingen aangegaan, zoals reeds aangegeven in het voorwoord, waarin wij de financiële verantwoordelijkheid hebben genomen iedereen fair-pay te betalen voor hun werk. In het geval van schrijfster Lianne van Aert, regisseur Stijn Dijkema en onze eigen componiste Nicoline Soeter zijn er honorarium-tabellen geraadpleegd. In goed overleg met de makers zijn we tot een bedrag gekomen waarin we binnen de marges zijn gebleven van de tabellen. Met lichtontwerper Floriaan Ganzevoort was het een uitgebreid gesprek in verband met licht/decor huur en extra transportkosten voor onze technicus Dario Giustarini. Na akkoord met de uurprijs van Floriaan en de dagprijs van Dario is er besloten om op dagen met extra transport een extra bedrag uit te betalen aan Dario.

Met eerdere gestelde doelen omtrent de groei in uitbetaling van de musici, in de voorbereiding- en uitvoeringsfase, konden wij op een fijne manier onze nieuwe zangeres Sterre Konijn en *Ming* zanger Kaspar Kröner uitnodigen. Met een uitbetaling aan de musici van €250,- per repetitiedag en €350,- per uitvoering zaten wij comfortabel boven de minimumnorm van de Kunstenbond met deze nieuwe productie. Ook bij de andere samenkomsten zaten we boven de minimumgrens. Naast de financiën hebben we als organisatie ook een stap gezet in het creëren van fijne werkomstandigheden. Denk daarbij aan een, geografisch gezien, gunstige en professionele montageplek en catering. Door heldere artistieke keuzes hebben wij de mogelijkheid om in een vroeg stadium te communiceren met aangesloten makers en uitvoerders, waardoor wij hier vaak rekening mee kunnen houden in onze fondsaanvragen.

Governance code cultuur

Het bestuursreglement van Stichting Ensemble VONK is gebaseerd op de richtlijnen van de Governance Code Cultuur. Een rooster van aftreden, taken, bevoegdheden en nevenfuncties van het bestuur zijn vastgelegd. Er is geen sprake van belangenverstrengeling. Het bestuur komt minimaal vier keer per jaar bij elkaar, maar overlegt ook bij tussentijdse vragen van artistieke en zakelijke leiding. Het bestuur vervult haar taken onbezoldigd, passend bij de status als Algemeen Nut Beogende Instelling.

Code diversiteit & inclusie

Door het werken met makers uit verschillende landen en culturen, creëren we ruimte voor diversiteit. Het omgaan met emoties verschilt per cultuur. Omdat *A songbook of rare feelings 2* een persoonlijke invalshoek stimuleert, neemt iedere maker iets van zijn identiteit mee in de hybride mix van invloeden die er ontstaat.

Componiste Aftab Darvishi heeft in Den Haag en Amsterdam gestudeerd, maar woonde de afgelopen jaren weer in Iran. De politieke situatie deed haar recent terugkeren naar Nederland. Aftab Darvishi laat invloeden uit de Iraanse muziekcultuur bewust een rol spelen in haar composities. Het onderzoeken van vocale tradities uit verschillende culturen inspireerde haar bij het ontdekken van haar eigen geluid en het samensmelten van deze achtergronden. Het is opmerkelijk omdat in Iran het voor vrouwen verboden is om solo te zingen voor publiek.

Dichter Andrés Cerpa zegt over zijn achtergrond: “The Puerto Rican diaspora is complex, and my family has been moving back and forth from Puerto Rico to New York City for generations. In ways, each generation has attempted to start over, in search of economic opportunity or a sense of home.”

We streven naar een evenwichtige balans in het werken met vrouwelijke en mannelijke makers en uitvoerders. De basis van het team in VONK bestaat uit twee vrouwen en drie mannen. Bij *The Ming Passion* en *A songbook of rare feelings 2* zijn de verhoudingen 50/50.

REFLECTIE OP DE ROL VAN VONK IN DE STEDELIJKE EN BRABANTSE INFRASTRUCTUUR

VONK speelt een volledig zelf opgebouwd repertoire en is in Brabant het enige professionele ensemble dat zich uitsluitend met nieuw gecomponeerde muziek laat horen. We zijn er trots op om in de regio een eigen publiek te hebben opgebouwd. Voor ons is de lokale infrastructuur van wezenlijk belang. De repetities voor *The Ming Passion* vonden plaats bij Club Soda van Dans Brabant en in een repetitieruimte van Het Zuidelijk Toneel. De

albumpresentatie van *A songbook of rare feelings* speelden we bij De Nieuwe Vorst. De première van *The Ming Passion* hadden we in het najaar kunnen spelen, maar de mogelijkheid om deze in het voorjaar van 2024 in de Studiozaal van Schouwburg en Concertzaal Tilburg te doen was veel voor de hand liggender. *The Ming Passion* wordt in Tilburg aangeboden als een alternatief voor de traditionele Mattheus Passie. November Music biedt VONK al jaren een podium. Tijdens de editie van 2023 speelde VONK geen eigen productie, maar werd het ensemble uitgenodigd om in opdracht van het festival deel te nemen aan het project *Compose It* voor jonge componisten. Tijdens *Compose It* gaan jonge muzikanten tussen de 8 en 18 jaar aan de slag met het schrijven van een nieuwe compositie. De kinderen krijgen 5 lessen van componist en initiatiefnemer Remy Alexander. Tijdens één van deze lessen was ook VONK te gast en werd naar hartelust geëxperimenteerd met de klank en expressiemogelijkheden van het ensemble. De fantasie van de jonge makers leidde tot briljant absurde, hilarische en ontroerende composities. Het eindresultaat was te horen in het concert op 12 november 2023.

MARKETING EN COMMUNICATIE

Volkskrant **** 06-01-2023": *"De parel van dit album is I dissapear. De componist Kate Moore schreef het lied op een gedicht van singer-songwriter Lucky Fonz III. Rianne Wilbers begin solo, maar vanaf het tweede couplet zweven rond haar stem mysterieuze blazerstonen. Hoe die uiteindelijk in de geest van de tekst uitdoven: subliem."*

Zo begon voor ons het jaar 2023. Zwevend na de fijne reacties van onze luisteraars en de NPO Klassiek (radio) aandacht die wij al hadden genoten naar aanleiding van de online release van ons album in december 2022, kregen we nog een extra windvlaag onder onze vleugels. Vier sterren in de Volkskrant en vlak daarna een uitnodiging voor ons TV-debuut bij Dieuwertje Blok in Podium Klassiek. Een erg fijne samenwerking met de Nieuwsmakelaar Johan Kloosterboer en een perfecte aanloop naar onze albumpresentatie.

In eigen beheer

Dankzij het Coronaherstelfonds en de corona compensatieregeling van het Fonds Podiumkunsten konden we een aantal concerten in eigen beheer doen. De albumpresentatie was een concert in eigen beheer. De tickets konden worden besteld op de website van Theater De Nieuwe Vorst, maar de publiekswerving lag helemaal in onze eigen handen. In de persbenadering rondom het album hebben we consequent de presentatie met plaats en datum benoemd. Met alle aandacht die werd gegenereerd in de media was het momentum aan onze zijde en konden we hierop inspelen met al onze uitingen. Het aantal streams groeide en we kregen een grotere respons via onze sociale media: nieuwe mensen wisten ons te vinden en onze volgers waren enthousiast over de mooie stappen van VONK. Via onze nieuwsbrief en mond tot mond reclame bereikten wij ons warme netwerk en op deze manier was onze zaal gevuld. Het concert was een hoogtepunt, mede door de sterke campagne die we samen hebben gedraaid.

Ook de try-outs van *The Ming Passion* gingen in eigen beheer. Deze concerten waren minder goed bezocht dan onze albumpresentatie en dat komt omdat de concerten zelf minder groot waren, maar ook omdat we een andere doelgroep wilden bereiken. Waar we voor onze albumpresentatie culturele omnivoren (40-60 jaar) met een online karakter wilden bereiken, gingen we voor professionals uit eigen netwerk voor de try-outs. Deze keuze hebben we gemaakt voor onze acquisitie en voor gegronde feedback. We hebben ook non-professionals bereikt, maar we hebben ons hiervoor minder druk opgelegd. De tryouts waren de perfecte

gelegenheid om een goede trailer op te nemen, die vervolgens weer ingezet kon worden bij de verkoop van onze voorstelling. De première van *The Ming Passion* in het voorjaar van 2024 in de Studiozaal van Schouwburg en Concertzaal Tilburg zal weer een mooie kans zijn om een breder publiek aan te spreken.

In the picture

Nog nooit hebben we in één jaar met drie verschillende professionele fotografen, een videomaker en een designer gewerkt. Live-fotografie in de Nieuwe Vorst, een nieuw projectbeeld plus poster en flyer voor *The Ming Passion*, foto's van het maakproces van de voorstelling, foto's van de studiosessie bij het opnemen van de song bij de trailer en de trailer zelf. In een jaar met minder optredens door een zangeres wissel en een groot maaktraject moesten we een plan maken om momentum te houden en online zichtbaar te blijven. Al dit beeldmateriaal hebben we breed in kunnen zetten op onze website, socials, concertpagina's en voor acquisitie. Het was een geslaagde keuze om het zo te doen. Met een overwogen uitzwaaibericht voor Rianne en de introductie van Sterre via professioneel beeldmateriaal, verliep de transitie op een natuurlijke manier.

In samenwerking

Zoals we jaarlijks aangeven is de continuïteit van onze samenwerkingen altijd een belangrijk onderdeel. Audio-technicus Fieke van den Hurk weet hoe we willen klinken, Trypoul studio past het beste bij onze wensen, Bowie Verschuuren versterkt onze artistieke ideeën op video, Sterk-Water Eline de Jong doet subtiele designs. Ook Juri Hiensch die ons projectbeeld aan zee schoot en de live-fotografie van Jostijn Ligtfoot waren een goede match. Nieuw voor VONK, maar al bekend bij een deel van de groep. De samenwerking met SONNA Records vindt ook haar vervolg in het maken van een derde album in 2025. Al deze mensen dragen bij aan een herkenbare outreach.

FINANCIEEL RESULTAAT

Zoals te zien in onze jaarrekening heeft Stichting Ensemble Vonk in 2023 een positief financieel resultaat. Omdat onze projecten niet gebonden zijn aan kalenderjaren werken wij met vlottende activa in de vorm van geldmiddelen vanuit vooruitontvangen opbrengsten. Het bedrag dat wij vanuit 2023 meenemen naar 2024 bedraagt €7.249 en is bestemd voor productionele en technische kosten die wij nog gaan maken voor onze productie *The Ming Passion*. Dit bedrag nemen wij mee vanuit een gehonoreerde productiesubsidie van het Fonds Podiumkunsten in 2022.

VONK kan niet functioneren zonder de structurele en incidentele overheidsinvesteringen in de podiumkunst, maar we zijn altijd op zoek naar een stabiele financieringsmix waarin cultureel ondernemerschap een belangrijke rol speelt. Dit vindt zijn weerklank in zowel het kosten-efficiënt werken als in het genereren van inkomsten. Voor wat betreft de financiering van de activiteiten in 2023 zijn de gegenereerde inkomsten uit subsidies, vooruitontvangen opbrengsten (vanuit 2022) en publieksinkomsten als volgt:

- Inkomsten uit subsidies: €105.583
*Waarvan €46.075 aan vlottende activa, meegenomen vanuit vooruitontvangen opbrengsten uit 2022 (Fonds Podiumkunsten en NORMA Fonds)
- De publieksinkomsten bedroegen: €7.627

Namens het bestuur van Ensemble VONK,
Hoogachtend,

Voorzitter - A.C. Plug

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, sweeping loop followed by a smaller loop and a horizontal stroke.

Secretaris - M.J.J. Andriessen

A handwritten signature in black ink, featuring a stylized 'M' and 'J' followed by a horizontal stroke.

Penningmeester - O. Witte

A handwritten signature in black ink, showing a stylized 'O' followed by a horizontal stroke.